



İNSAN HAKLARI DERNEĞİ

IRKÇILIK VE AYRIMCILIĞA KARŞI KOMİSYON

AYLIK BÜLTEN

Haziran 2024

Komasyonumuz aylık bültenlerimizle, bir önceki ayda medyada öne çıkan ırkçılık ve ayrımcılık örneklerini basın ve kamuoyu ile paylaşmayı, bu şekilde ırkçılık ve ayrımcılık konusunda bir farkındalık yaratmayı ve duyarlılığı artırmayı amaçlıyoruz.

Bizler, ırkçılığın sadece bir ideoloji değil, aynı zamanda toplumsal, ekonomik, siyasi, kültürel ve psikolojik alanların bütününe yansıyan bir toplumsal rejim olduğunu düşünüyoruz. Yaşadığımız coğrafyada Türk ve Sünni üstünlükçü pratikler her gün ortaya çıkıyor ve diğer etnik, dinsel grupları aşağılayan ırkçı söylemler her gün dolaşıma sokuluyor. Bu ırkçı pratikler ve söylemler sadece gündelik yaşamda değil kurumsal alanda da sürekli olarak ortaya çıkıyor. Kurumsal ırkçılık özellikle polis uygulamalarında, polis zulmünde, yargı alanında, mahkemelerde, genel olarak ceza sisteminde, ceza evlerinde, askeri alanda ve gündelik yaşamda yoğun olarak devam ediyor.

Hazırladığımız bu aylık bülten medyaya yansıyan bazı olayları kapsamakta. Bültenin yaşanan bütün olayları kapsama iddiası bulunmuyor. Bültenimizi, ırkçı pratikler ve söylemlerin burada yer alan haberlerden çok daha fazlası olduğunu farkındalığı ile hazırladığımızı giriş kısmında belirtmemiz gerektiğini düşünüyoruz.

6 Haziran

Diyanet İşleri Başkanlığı bünyesindeki “Diyanet Aile Dergisi” LGBTİ+ bireyler hedef gösteriyor.

Diyanet İşleri Başkanlığı'na bağlı Dini Yayınlar Genel Müdürlüğü (DYGM) tarafından çıkarılan “Diyanet Aile Dergisi” LGBTİ+ bireylerin yanı sıra müzik grupları ve sosyal medya fenomenlerini de hedef gösteriyor.

Dergide yer alan “Günümüzde maalesef, inancımıza, geleneğimize, töremize ait olmayan dış kaynaklı ve dış destekli birtakım çevreler biyolojik cinsiyeti inkar etmekte ve bu amacı gerçekleştirmek için cinsiyetsizleştirme ideolojisini çeşitli araçlarla toplumda yaymaya çalışmaktadır.” gibi ifadeler ile LGBT+ bireyler açıkça hedef haline getiriliyor.

<https://kaosgl.org/haber/diyanet-aile-dergisi-lgbti-lari-hedef-gosteriyor>

6 Haziran

Nevşehir'deki Borsa Meydanı'nın adı, belediye meclisi kararıyla "Abdullah Çatlı Meydanı" olarak değiştirildi.

1980 sonrasında bazı Kürt, Ermeni ve Rumlar'ın öldürülmesi gibi onlarca cinayeti ve ırkçı kimliği ile bilinen; çeşitli cinayet ve uyuşturucu suçları da işlediği kamuoyunca sabit olan Abdullah Çatlı'nın isminin meydana verilme kararını kamuoyu ile paylaşan Belediye Başkanı Rasim Arı, "Bu şehrin meclis üyeleri kendi evlatlarına nasıl sahip çıktığını 28 yıl sonra ortaya koymuştur. Bu şehirde artık hiçbir şey eskisi gibi olmayacak. Herkes seçilmiş belediye başkanına saygı duymayı öğrenecek. Öğrenemeyenlere önce ben sonra da Nevşehirli öğretir" ifadelerini kullandı.

<https://www.gazeteduvar.com.tr/nevsehirde-meydana-abdullah-catlinin-adi-verildi-agabeyi-baskani-alnindan-optu-haber-1696829>

7 Haziran

Aile ve Sosyal Hizmetler Bakanlığının 15 Mayıs'ta açıkladığı "Ailenin korunması ve güçlendirilmesi vizyon belgesi ve eylem planı" çerçevesinde LGBTİ+ bireyleri hedef alan yeni bir strateji belgesi hazırlığı yapıldığı iddia ediliyor.

Söz konusu stratejik hedef bağlamında; tüm bakanlıklar, Diyanet İşleri Başkanlığı ve sivil toplum kuruluşlarının da dahil olduğu LGBTİ+ karşıtı bir strateji belgesi hazırlanması planlanıyor. Eylem Planı'nda, söz konusu strateji belgesine ilişkin şu ifadeler yer alıyor:

"Küresel cinsiyetsizleştirme projeleri ile mücadele konusunda standartları ortaya koyan bir strateji belgesi hazırlanacaktır"

Sorumlu kurumun Aile ve Sosyal Hizmetler Bakanlığı olduğu strateji belgesinin 2028'e kadar hazırlanması bekleniyor.

<https://kaosgl.org/haber/aile-ve-sosyal-hizmetler-bakani-mahinur-goktas-eylem-planı-tanitim-toplantisinda-lgbti-lari-hedef-aldi>

11 Haziran

Getronagan Ermeni Okulu'nun da katıldığı okullar arası özel bir spor turnuvasında ırkçı sloganlar atıldı.

Getronagan Ermeni Okulu'nun da katıldığı, Beyoğlu Anadolu Lisesi'nin düzenlediği okullar arası bir spor turnuvasında, Getronagan Ermeni Lisesi öğrencilerinin İTÜ Mesleki ve Teknik Anadolu Lisesi ile yaptığı futbol maçı sırasında izleyicilerden "Mülteciler dışarı" gibi ırkçı sloganlar atıldı.

Öğretmenlerin ve yetkililerin uyarısıyla sloganlar kesildi ve turnuvaya devam edildi.

<https://www.agos.com.tr/tr/yazi/30465/okullar-arasi-turnuvada-irkci-sloganlar#:~:text=Edindi%C4%9Fimiz%20bilgilere%20g%C3%B6re%20Beyo%C4%9Flu%20Anadolu,d%C4%B1%C5%9Far%C4%B1%E2%80%9D%20gibi%20%C4%B1rk%C3%A7%C4%B1%20sloganlar%20geldi.>

16 Haziran

Karabük Hapishanesi'ne TEM şube polisleri tarafından baskın yapıp koğuşlar on saat boyunca arandı. Aramada öykü çalışmaları gibi Kürtçe materyallere el konuldu.

Karabük T Tipi Kapalı Cezaevi'ne 14 Haziran'da TEM şube ekipleri tarafından baskın düzenlenip on saat boyunca arama yapıldı. Savcılık kararıyla yapılan arama sırasında tutsakların el yazmaları, öykü çalışmaları, dergi, kitap, ailelerine ait rehber ve adres notları gibi Kürtçe materyallere el konuldu.

<https://www.surajans.com/cezaevini-polisler-basti>

22 Haziran

Diyarbakır Barosu, Kürt kimliği üzerinden hakaret ve nefret içerikli paylaşımında bulunanlar hakkında suç duyurusuna bulundu.

Diyarbakır ve Mardin'de meydana gelen yangınların ardından sosyal medya hesapları üzerinden Kürt kimliği üzerinden hakaret ve nefret içerikli paylaşımında bulunanlar hakkında 'Halkı Kin ve Düşmanlığa Alenen Tahrik veya Aşağılama (TCK md. 216/1-2)' suçu kapsamında Diyarbakır Cumhuriyet Başsavcılığına suç duyurusunda bulunuldu.

<https://www.diyarbakirbarosu.org.tr/haberler/kurt-kimligi-uzerinden-hakaret-ve-nefret-icerikli-paylasimda-bulunanlar-hakkinda-suc-duyurusunda-bulunuldu>

26 Haziran

Yozgat Boğazlıyan T Tipi Kapalı Hapishanesinde tutulan 31 yaşındaki Kürt genci Okan Özgül'ün şüpheli ölümünün üstü "Psikolojisi bozuk" denilerek kapatıldı.

Cezaevi'ne sevk edildikten 2 ay sonra 22 kişilik koğuşta, Okan Özgül'ün kendisini astığı iddia edildi. Okan Özgül'ün soruşturması, 30 gardiyan ve tutukludan sadece 5'nin ifadesi alınarak kapatıldı. Cinayetten şüphelenen aile, çocuklarının Kürt ve Alevi kimliğinden kaynaklı hedef alındığını, kimliğinden dolayı hapishanede sorunlar yaşadığını, daha önce kendisine zorla namaz kıldırılmak istendiğini söyledi.

<https://mezopotamyaaajansi.net/tum-haberler/content/view/245858>

28 Haziran

RTÜK'ten Açık Radyo'ya "Ermeni Soykırımı'ndan bahsetme" gerekçesi ile yayın durdurma ve para cezası verildi.

RTÜK, Açık Radyo'da yayımlanan Açık Gazete programına beş gün yayın durdurma ve para cezası verdi. Gerekçe olarak, yayında Ermeni Soykırımı'dan bahsedilmesi ve programcının bunu "düzeltmemesi" gösterildi.

Yayına katılan konuğun konuşmasında geçen ve karara gerekçe olarak gösterilen, "Ermeni, yani Osmanlı topraklarında gerçekleşen tehcir ve katliamların, soykırım olarak adlandırılan katliamların 109. yıldönümü, sene-i devriyesi. Bu yıl da yasaklandı biliyorsunuz Ermeni soykırım anması" şeklindeki ifadeleriyle ilgili olarak, programcılarının bir düzeltme girişiminde bulunmamasının, kamusal sorumluluk ve sorumlu yayıncılık anlayışıyla bağdaşmadığı ve toplumu kin ve düşmanlığa tahrik eden ve toplumda nefret duyguları oluşturabilecek nitelikte olduğu belirtildi.

https://t24.com.tr/haber/acik-gazete-programi-rtuk-cezasi-nedeniyle-5-gun-yayinlanmayacak,1171640#google_vignette

29 Haziran

Büyük Birlik Partisi (BBP) Genel Başkanı Mustafa Desteci, EURO 2024'te Almanya Milli Takımı'nda forma giyen ve Amedspor'u kutlayan Kürt oyuncu Deniz Undav'ın vatandaşlıktan çıkarılması çağrısı yaptı.

BBP Genel Başkanı Mustafa Desteci, bir süre önce sosyal medya paylaşımıyla Amedspor'un şampiyonluğunu kutlayan ve Almanya Milli Takımı'nda forma giyen Deniz Undav'ın vatandaşlıktan çıkarılmasını talep etti.

Sosyal medyaya düşen röportajında öncelikle Kürt olduğunu dile getiren Deniz Undav'ı BBP lideri Mustafa Desteci hedef aldı. Desteci, "Bir futbolcu günlerdir Almanya'da konuşuluyor. Soruyor muhabir, diyor ki siz TC vatandaşısınız, o "Ben önce Kürdüm" diyor ve Alman Milli Takımını seçiyor. Eğer vatandaşlığı varsa derhal çıkartılmalı" dedi.

<https://www.rudaw.net/turkish/middleeast/turkey/2906202415>

29 Haziran

Muğla'da, Mardinli ve Kürt dört tarım işçisi 25-30 kişilik ırkçı bir grubun saldırısına maruz kaldı. İşçileri ölesiye darp eden bu ırkçı grup hakkında kolluğun işlem yapmadığı öğrenildi.

Olay Muğla'nın Seydikemer ilçesi, Kumluova Mahallesi'nde meydana geldi. İddiaya göre önce Mardinli tarım işçileri ile karşı taraf arasında yol verme tartışması yaşandı. İşçiler karşı tarafa yol vermesine rağmen, karşı taraftan bir kişi "Doğu'dan gelip burada adam mı olmaya çalışıyorsunuz" diyerek yanındaki yaklaşık 25-30 kişilik bir grup ve silah çekerek gelen mahalle muhtarı Hilmi Deniz ile işçilere sopalar, satırlar ve bıçaklarla saldırmaya başladı.

Şikayetçi olmalarına rağmen jandarmanın işlem yapmadığını ve kimsenin gözaltına alınmadığını belirten işçiler seslerinin duyulmasını istedi.

<https://www.rudaw.net/turkish/middleeast/turkey/2906202422>

30 Haziran

Yedi yaşındaki çocuğa taciz iddiası Kayseri'yi karıştırdı. Şehrin birçok noktasında toplanan ırkçı gruplar, Suriyelilere ait çok sayıda araba ve işyerini yakarak tahrip etti. İl emniyet müdürü Atanur Aydın, ırkçı grubu yatıştırmak için istismara uğrayan çocuğun "Türk olmadığını" söyledi.

*Kayseri'nin Melikgazi ilçesinde saat 21:00 sıralarında, Suriye uyruklu bir kişinin 7 yaşındaki yine Suriye uyruklu bir çocuğu istismar ettiği iddiası üzerine, ilçede Suriyeliler'e ait araçlar ters çevrildi, bazı evler ve araçlar ateşe verildi. Kayseri İl Emniyet Müdürü **Atanur Aydın**, bölgeye gelerek yaptığı açıklamada, istismara uğradığı iddia edilen çocuğun "Türk olmadığını" söyleyerek "O şahsın ve ailesiyle ilgili sınır dışı dahil her türlü işlemlerinde size söz veriyorum" ifadelerini kullandı.*

<https://www.dailymotion.com/video/x919amc>